

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ**

**ИДОРАВИЙ ҲАРБИЙЛАШТИРИЛГАН ҚЎРИҚЛАШ ҲАМДА ИДОРАВИЙ
ҚОРОВУЛЛИК БЎЛИНМАЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-
ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА**

«Қўриқлаш фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, шунингдек, идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмалари фаолиятини самарали ташкил этиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. «Қўриқлаш фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 7-моддасига мувофиқ:

Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш тўғрисидаги намунавий низомни тасдиқлаш; идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг касбий тайёргарлигини амалга ошириш тартибини белгилаш;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан шахсий кўриқдан ўтказиш, ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш қоидаларини белгилаш;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг ўз мажбуриятларини бажаришига тўсқинлик қиладиган касалликлар ва жисмоний нуқсонлар рўйхатини тасдиқлаш Вазирлар Маҳкамаси томонидан амалга оширилиши маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қуйидагиларни назарда тутувчи:

а) Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари тўғрисидаги намунавий низом 1-иловага мувофиқ:

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари вазифалари;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмаларини ташкил этиш, идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчилари лавозимларига номзодларга қўйиладиган талаблар;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчиларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, уларни ижтимоий ҳимоя қилиш;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмаларининг молиявий ва моддий-техник таъминоти;

б) Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг касбий тайёргарлигини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низом 2-иловага мувофиқ:

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг касбий тайёргарлик машғулотлари бўйича вазифалари;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг касбий тайёргарлик машғулотларини режалаштириш ва ташкил этиш, шунингдек, ташкил этишга масъул шахсларга қўйиладиган талаблар;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчиларининг ва хизматчиларининг касбий тайёргарлик якунлари бўйича синовлар қабул қилиш тартиби;

в) Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан шахсий кўриқдан ўтказиш, ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш қоидалари 3-иловага мувофиқ:

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ва идоравий қоровуллик бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларни шахсий кўриқдан ўтказиш тартиби;

идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ва идоравий қоровуллик бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш тартиби;

ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш ваколатига эга бўлган шахсларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари;

махсус юклар, махсус почта ва соқчилар назорати остидаги шахсларга ҳамроҳлик қилувчи шахсларни, ҳарбий хизматчилар, мерган спортчилар, овчилар, геологлар, қурол сақлаш ва ташиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа шахсларнинг ашёларини кўздан кечириш тартиби;

г) Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг ўз мажбуриятларини бажаришига тўсқинлик қиладиган касалликлар ва жисмоний нуқсонлар рўйхати **4-иловага** мувофиқ тасдиқлансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг **5-иловага** мувофиқ айрим қарорларига ўзгартиришлар киритилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг **6-иловага** мувофиқ айрим қарорлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5. Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзлари қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни икки ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирсин.

6. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси кўмондони Р.М. Джураев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А. АРИПОВ

Тошкент ш.,
2022 йил 1 ноябрь,
630-сон

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги **630-сон қарорига**
1-ИЛОВА

Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари тўғрисида

НАМУНАВИЙ НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Намунавий низом Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмаларининг (кейинги ўринларда — қўриқлаш бўлинмалари) вазифалари ва уларни ташкил этиш тартиби, қўриқлаш бўлинмаларнинг ишчи ва хизматчилари лавозимларига номзодларга қўйиладиган талаблар, ишчилар ва хизматчиларнинг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва ижтимоий ҳимояси, шунингдек, қўриқлаш бўлинмаларининг молиявий ва моддий-техник таъминотини ташкил этиш тартибини белгилайди.

2. Қуйидагилар қўриқлаш бўлинмаларининг вазифалари ҳисобланади:

жисмоний шахслар ҳаётини ва соғлиғини тажовузулардан ҳимоя қилиш;

объектларни қўриқлаш ва тажовузулардан ҳимоя қилиш;

қўриқланадиган объектларда назорат-ўтказиш ва объектнинг ички режимларини таъминлаш;

қўриқланадиган объектлар ҳудудида жамоат тартибини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларни профилактика қилиш ва уларга чек қўйиш;

қўриқланадиган объектлардаги мол-мулкни қўриқлаш ва кузатиб бориш;

қўриқланадиган объектларда табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф қилишда иштирок этиш;

қўриқлашнинг илғор муҳандислик ва техник воситалари ҳамда усулларини жорий этиш ва улардан фойдаланиш;

қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг жанговар ҳамда хизмат тайёргарлигини юқори даражада таъминлаш ва сақлаш;

объектлар ва мол-мулкни кўпорувчилик-террорчилик ҳаракатлари содир этилишидан, ёқиш, ўғирлаш ва бошқа жиноий тажовузулардан ишончли қўриқлашни ташкил этиш

масалалари бўйича ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ва бошқа давлат органлари, жамоатчилик вакиллари билан ўзаро ҳамкорликни таъминлаш.

Қўриқлаш бўлинмалари қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа вазифаларни ҳам амалга оширади.

2-боб. Қўриқлаш бўлинмаларини ташкил этиш

3. Қўриқлаш бўлинмалари Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлаган рўйхатга мувофиқ давлат бошқаруви органлари, хўжалик бирлашмалари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва бошқа ташкилотларда (кейинги ўринларда — тегишли ташкилотлар) ташкил этилади.

Қўриқлаш бўлинмаларининг тузилмаси, ишчи ва хизматчилари сонининг нормаси ва қўриқлаш бўлинмалари фаолиятини ташкил этиш тартиби тегишли ташкилотларнинг ушбу Намунавий низомга мувофиқ ишлаб чиқиладиган ҳужжатлари билан белгиланади.

4. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан хизматни ўташни ташкил этиш ва хизмат ўташ тартиби Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Гарнизон ва қоровуллик хизматлари низоми асосида ишлаб чиқилган ва Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси (кейинги ўринлар — Миллий гвардия) билан келишилган ҳолда, ўз тизимида қўриқлаш бўлинмалари бўлган тегишли ташкилотлар тасдиқлаган қоидаларга мувофиқ белгиланади.

5. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари ўз хизмат мажбуриятларини бажариш чоғида тегишли ташкилотлар томонидан Миллий гвардия билан келишилган ҳолда ишлаб чиқилган ва тасдиқланган ҳамда фарқловчи белгилари бўлган формали кийим-бош кийиб юриш ҳуқуқига эга.

Қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларига тегишли ташкилотлар томонидан белгиланган тартибда хизмат гувоҳномалари берилади.

6. Қўриқлаш бўлинмалари ўзларига юкланган вазифаларни бажариш учун хизмат (қўриқчи) итларидан фойдаланиши мумкин.

Хизмат (қўриқчи) итлари хизматда фойдаланишга яроқли деб топилган бўлиши ва уларнинг ветеринар паспорти бўлиши керак.

3-боб. Қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчилари лавозимларига номзодларга қўйиладиган талаблар

7. Қўриқлаш бўлинмаларига Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида контракт бўйича ҳарбий хизматни, муддатли ҳарбий хизматни ёки сафарбарлик чақируви резервида хизматни ўтаган фуқаролар олинади (бошқарув, хизмат кўрсатувчи ва техник ходимлар бундан мустасно).

8. Қўйидагилар қўриқлаш бўлинмаларига иш (хизмат)га қабул қилинмайди:

қасддан содир этган жиноятлари учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар;

жиноий жазони ўтаётган шахслар;

мулкка тажовуз қилувчи ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун маъмурий жавобгарликка тортилган, шунингдек, жамоат тартибига ёки бошқарувнинг белгиланган тартибига тажовуз қилувчи ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун бир йил ичида такроран маъмурий жавобгарликка тортилган шахслар;

руҳий касалликлари бўлган, наркологик касалликларга чалинган, шунингдек, соғлиғи бўйича тегишли ташкилотлар томонидан белгиланган талабларга жавоб бермайдиган шахслар;

суд томонидан муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган шахслар;

умумий ўрта ёки ўрта махсус маълумотга эга бўлмаган шахслар;

чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар.

Қўриқлаш бўлинмаларига ишга (хизматга) кириш учун номзодларга нисбатан қонунчиликка мувофиқ қўшимча талаблар қўйилиши мумкин.

9. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари махсус ўқув дастурлари бўйича касбий тайёргарликдан ўтади.

Касбий тайёргарлик бўйича машғулотлар ўтказиладиган вақт иш вақтига киритилади.

4-боб. Қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

10. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари ўз вазифаларини бажаришда қуйидаги ҳуқуқларга эга:

қўриқланадиган объектга келган ва унинг ҳудудида турган шахслардан назорат-ўтказиш ва объектнинг ички режимларига, шунингдек, жамоат тартибига риоя этишни талаб қилиш;

қўриқланадиган объект ҳудудидан мол-мулкни қонунга ҳилоф равишда олиб чиқишга ёки қўриқланадиган объектга тақиқланган предметларни олиб киришга уриниш чоғида шахсларни ушлаш;

шахсини тасдиқлайдиган ва қўриқланадиган объектга кириш (чиқиш) ва унда бўлиш, шунингдек, транспорт воситаларининг кириши (чиқиши), мол-мулкни қўриқланадиган объектларга олиб кириш (олиб чиқиш) ҳуқуқини берадиган ҳужжатларни текшириш;

қўриқланадиган объектлардаги мол-мулкни сақлаш шароитларини, қўриқлашнинг муҳандислик ва техник воситалари ҳолатини ҳамда созлигини текшириш, аниқланган қоидабузарликлар ва камчиликларнинг бартараф этилишини тегишли ташкилотларнинг масъул ходимларидан талаб қилиш;

объектларни қўриқлаш ва мол-мулк сақланиши, назорат-ўтказиш ва объект ички режими қоидалари бузилиши аниқланган тақдирда, уларга барҳам бериш ва уларга қўмақлашадиган шарт-шароитларни тугатиш чора-тадбирларини қўриш;

фуқаролар ва мансабдор шахслардан хизмат вазифалари бажарилишига тўсқинлик қилувчи ҳуқуқбузарликлар ва хатти-ҳаракатларни тўхтатишни талаб қилиш. Ушбу талаблар бажарилмаган тақдирда, ҳуқуққа зид хатти-ҳаракатлар, ҳуқуқбузарликларга барҳам бериш юзасидан қонунчиликда назарда тутилган тегишли чораларни қўллаш;

қўриқланадиган объектдаги, патруллик йўналишидаги ходисани, содир этилган ҳуқуқбузарликни белгиланган тартибда расмийлаштириш, жиноят изларини сақлаш мақсадида фуқаролардан ҳодиса жойини тарк этишни талаб қилиш;

қўриқланадиган объектга қонунга ҳилоф равишда кирган ёки қўриқланадиган объектда ҳуқуқбузарлик содир этган шахсларнинг шахсини аниқлаш, уларни ушлаш ҳамда қўриқлаш хизмати хонасига етказиш;

муомалада бўлиши чекланган моддалар, шу жумладан, объектга олиб кириш (ундан олиб чиқиш) учун тақиқланган предметлар рўйхатига қўриқланадиган объект маъмурияти томонидан киритилган моддалар бор деб ҳисоблаш учун асослар мавжуд бўлган тақдирда, фуқароларни шахсий қўриқдан ўтказиш, уларнинг ашёларини, қўл юқини, багажини кўздан кечириш ҳамда уларни олиб юриш ҳамда сақлаш учун асослар мавжуд бўлмаган тақдирда, мазкур предметлар, воситалар ва моддаларни олиб қўйиш, шунингдек, транспорт воситаларини кўздан кечириш, уларда ташилаётган юкларнинг илова қилинадиган ҳужжатларга мувофиқлигини текшириш;

қонунчиликда назарда тутилган тартибда хизмат қуролини ҳамда махсус воситаларни олиб юриш ва улардан фойдаланиш, шунингдек, жисмоний куч ишлатиш.

Қўриқлаш бўлинмаларининг ноқулай меҳнат шароитларига эга бўлган объектларда хизмат ўтайдиган ишчи ва хизматчилари ушбу объектларнинг ходимлари учун назарда тутилган меҳнат соҳасидаги қўшимча кафолатлардан фойдаланади. Меҳнат соҳасидаги қўшимча кафолатлар қўриқлаш хизматларини кўрсатиш тўғрисидаги шартномада акс эттирилади.

Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари қонунчиликда назарда тутилган бошқа ҳуқуқлардан ҳам фойдаланиш ҳуқуқига эга.

11. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари қўриқлаш тури, шакллари, усулларидан қатъи назар, хизматни ўташ вақтида қуйидагиларга мажбур:

кўриқланадиган объектларни ҳимоя қилиш, белгиланган тартибга ва кўриқлаш фаолияти тўғрисидаги қонунчилик талабларига қатъи риоя этиш, кўриқланадиган объектни кузатиб бориш;

кўриқланадиган объектга тажовуз қилган шахсларга нисбатан айни ҳолатда лозим бўлган эҳтиёт чораларини қўллаган ҳолда, қонунчиликда белгиланган тартибда ҳаракатларни амалга ошириш;

кўриқланаётган мол-мулкнинг ўғирланиши ёки бузилишига олиб келиши мумкин бўлган хўжасизлик ва бепарволик намоён бўлишининг ҳар қандай кўринишига нисбатан ўз вақтида чоралар кўриш;

ҳодиса жойида жабрланган фуқароларга, шунингдек, ҳаётига ва соғлиғига зарар етказилган шахсларга биринчи ёрдам кўрсатиш ёки шундай ёрдам кўрсатилишини ташкил этиш;

хизматни ўташ жойларида жамоат тартибини сақлаш, ҳуқуқбузарликларни профилактика қилиш ва уларга чек қўйиш;

ўз ваколатлари доирасида жисмоний шахслар ҳаёти, соғлиғи ва мол-мулкни, шунингдек, юридик шахсларнинг мол-мулкни ҳимоя қилиш учун зарур чоралар кўриш;

кўриқланадиган объектда ҳуқуқбузарликлар ва ҳодисаларнинг излари сақланишини таъминлаш;

кўриқланадиган объектлардаги табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф қилишда иштирок этиш;

кўриқлаш фаолиятини амалга ошириш чоғида ўзларига маълум бўлган хизматга доир ахборотнинг ва бошқа ахборотнинг махфийлигини таъминлаш;

кўриқланадиган объектда назорат-ўтказиш ва объектнинг ички режимларига риоя этилишини кўриқланадиган объект маъмурияти томонидан кўриқлаш фаолиятини амалга оширувчи субъектлар билан келишувга кўра тасдиқланган қоидаларга мувофиқ таъминлаш;

кўриқланадиган объектлар хавфсизлигини таъминлаш мақсадида фуқаролар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа давлат органлари, жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликни амалга ошириш;

ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга уларнинг зиммасига юклатилган вазифаларни ҳал этишда ўз ваколатлари доирасида кўмаклашиш;

ўзига ишониб топширилган хизмат қуроли ва унинг ўқ-дорилари, махсус ва техник воситалар, шахсий ҳимоя воситалари ҳамда мол-мулкнинг хавфсиз ва лозим даражада сақланишини таъминлаш;

ўзларига юкланган вазифаларни бажаришга ҳалол ва виждонан муносабатда бўлиш, интизомли бўлиш, ўз касбий билимларини доимо ошириб бориш;

тегишли махсус ўқув дастурлари бўйича касбий тайёргарлик даражасини таъминлаш; белгиланган тартибда махсус формали кийим-бошини кийиш ва фарқловчи белгиларини тақиб юриш.

Кўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчиларининг зиммасига қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юкланиши мумкин.

12. Кўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари бир йилда камида бир марта иш берувчининг ҳисобидан мажбурий тиббий кўриқдан ўтади.

Мажбурий тиббий кўриқдан ўтишдан бош тортган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчилари иш берувчининг қарорига асосан мажбурий тиббий кўриқдан ўтиб бўлгунига қадар ишдан четлаштирилади.

Тиббий кўриқ натижалари бўйича хизматга яроқсиз деб топилган кўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари билан тузилган меҳнат шартномаси умумий асосларда бекор қилинади.

13. Кўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчиларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) юзасидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиниши мумкин.

14. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчиларининг жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни ва хизмат қуролини қўллаш тартиби «Қўриқлаш фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ амалга оширилади.

5-боб. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчилари ва хизматчиларининг ижтимоий ҳимояси

15. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчиларига тегишли жамоавий шартномалар ҳамда битимларда назарда тутилган қоидалар ва имтиёзлар жорий этилади.

16. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари меҳнат фаолияти давомидаги бахтсиз ходисалар ва касбий касалликларидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат мажбурий ижтимоий суғуртаси қилиниши лозим.

17. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари хизмат вазифаларини бажариш чоғида жароҳат олган ёки ҳалок бўлган тақдирда, етказилган зарар тегишли жамоа шартномалари ва жамоа келишувларига мувофиқ амалдаги қонунчиликда белгилаб қўйилган нормалардан кам бўлмаган тартибда қопланади.

6-боб. Қўриқлаш бўлинмаларининг молиявий ва моддий-техник таъминоти

18. Қўриқлаш бўлинмаларини молиялаштириш ва моддий-техник таъминлаш қўриқлаш бўлинмаларини ташкил этган тегишли ташкилотлар маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

19. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари меҳнатига ҳақ тўлаш, уларни формали кийим-бош ва махсус воситалар билан таъминлаш қўриқлаш бўлинмаларини ташкил этган тегишли ташкилотлар томонидан белгиланадиган нормаларга мувофиқ амалга оширилади.

20. Қўриқлаш бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари фаолияти тегишли ташкилотлар, шунингдек, Миллий гвардия Қўриқлаш бош бошқармаси бўлинмалари томонидан уларнинг ваколатлари доирасида назорат қилинади.

7-боб. Яқунловчи қоидалар

21. Қўриқлаш бўлинмалари қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ қайта ташкил этилади ва тугатилади.

22. Ушбу Намунавий низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги 630-сон қарорига
2-ИЛОВА

Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчиларининг ва хизматчиларининг касбий тайёргарлигини амалга ошириш тартиби тўғрисида

НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг (кейинги ўринларда — ишчи ва хизматчилар) касбий тайёргарлигини амалга ошириш тартибини белгилайди.

2. Ишчи ва хизматчиларнинг касбий тайёргарлиги уларнинг ўз хизмат вазифаларини бажариши учун зарур бўлган билим, кўникма, малакаларни оширишга, чидамлик ва эпчилликни таъминлашга қаратилган хизмат-жанговар, ижтимоий-ҳуқуқий, ахлоқий-руҳий ва жисмоний тайёргарлик машғулотларини ўз ичига олади.

3. Зарур билим, кўникма ва малакаларни ўзлаштириш, етарли даражада такомиллаштириб бориш ҳамда жанговар, жисмоний ва ахлоқий-руҳий етукликка эришишга интилиш ҳар бир ишчи ва хизматчининг хизмат бурчидир.

4. Ишчи ва хизматчилар билан касбий тайёргарлик машғулотларини амалга ошириш мақсади ва вазифалари қуйидагилардан иборат:

ишчи ва хизматчиларнинг касбий тайёргарликдаги масъулият ҳиссини ва маҳоратини доимий равишда такомиллаштириб бориш;

ишчилар ва хизматчиларга объектларни қўриқлашни ташкил этишнинг норматив-ҳуқуқий асосларини ўргатиш, уларнинг амалий кўникма ҳамда малакаларини ошириш;

ишчи ва хизматчиларга касбий-этика қоидаларига асосланиб, қўриқлаш фаолиятини амалга ошириш давомида турли хил вазиятларда ўзини тутишни, фуқаролар билан муомала қилиш маданиятини ва ахлоқий-руҳий ҳолатини назорат қилишни ўргатиш;

қўриқланадиган объектларнинг ўзига хослиги ва хусусиятларини ўргатиш;

ишчи ва хизматчилар орасидан бошқарувчанлик қобилиятига эгаларини саралаб, уларга қўриқлаш фаолияти жараёнида бошқарувни амалга оширишни ўргатиш;

ишчи ва хизматчиларни мустақил ҳамда гуруҳ таркибида ўз хизмат вазифаларини бажаришга, жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни қўллаш, хизмат қуролидан моҳирона фойдаланиш талабларини ўргатиш;

қўриқланадиган объектлар худудида жамоат тартибини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларни профилактика қилиш ва уларга чек қўйиш бўйича доимий амалий машғулотларни ташкил этиш;

қўриқланадиган объектларда табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф қилишда иштирок этишни ҳамда қўриқлашнинг илғор муҳандислик, техник воситалари ва усулларини жорий этишни, улардан фойдаланишни ўргатиш;

ишчи ва хизматчиларнинг турли ҳолатларда моҳирона ҳамда самарали ҳаракатланиши, қурол ва махсус воситаларни жанговар шай ҳолатда сақлаши бўйича билим ва кўникмаларини шакллантириш;

ишчи ва хизматчиларга қўриқланадиган объектларни тажовузлардан ҳамда объектдаги жисмоний шахсларнинг ҳаёти ва соғлигини ҳимоя қилишни ўргатиш;

ишчи ва хизматчиларда юқори руҳий барқарорлик, жасоратлилиқ, қатъиятлилик, жисмоний чидамлилиқ ва эпчиллик, зукколик, оғир шароитларда жисмоний ва ахлоқий-руҳий зўриқишга бардош бериш қобилиятини шакллантириш, зийраклик, хушёрлик, хотира, тафаккур ва қўриқлаш фаолиятини амалга оширишда зарур бўладиган бошқа ақлий-ҳиссий кўникмаларини ривожлантириш.

5. Ишчи ва хизматчилар касбий тайёргарлик машғулотлари билан тўлиқ қамраб олинади. Хизматда, меҳнат таътилида бўлганлар, касаллик варақаси бўйича ишда бўлмаганлар ёки бошқа узрли сабаблар билан қатнашмаганлар учун қўшимча машғулотлар ташкил этилади.

2-боб. Касбий тайёргарликни режалаштириш ва ташкил этиш

6. Касбий тайёргарлик машғулотлари икки ўқув босқичида ўтказилади:

биринчи ўқув босқичи январь — май ойларида;

иккинчи ўқув босқичи июль — ноябрь ойларида.

Июнь ва декабрь ойи янги ўқув босқичига тайёргарлик ойлари ҳисобланади.

7. Касбий тайёргарлик машғулотлари назарий, амалий, мустақил тайёргарлик ва синовларни қабул қилиш каби ўқитиш усулларидан фойдаланган ҳолда ташкил этилади.

Касбий тайёргарликни амалга оширишда ўқитишнинг замонавий усулларидан фойдаланилади.

8. Касбий тайёргарлик бўйича ишчи ва хизматчиларнинг хизмат-жанговар, ижтимоий-ҳуқуқий, ахлоқий-руҳий ва жисмоний тайёргарлик машғулотларини амалга ошириш тартиби Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондони томонидан белгиланади.

9. Касбий тайёргарлик машғулотлари таркибида идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари бўлган давлат бошқаруви органи, хўжалик бирлашмаси, маҳаллий давлат ҳокимияти органи ёки бошқа ташкилотлар раҳбарининг буйруғи (фармойиши) асосида ташкил этилади ва ушбу буйруқда (фармойишда) машғулотларни ташкил этиш учун масъуллар, тайёргарлик машғулотларни ташкил этиш куни, жойи, вақти, ким томонидан ўтказилиши белгиланади.

10. Касбий тайёргарлик машғулотларини ташкил этиш учун масъул этиб белгиланган мутахассисларнинг вазифалари:

ўқув жараёнини режалаштириш ва ишлаб чиқишда қўл остидаги ишчи ва хизматчиларга вазифаларни тақсимлаб бериш ҳамда уларнинг бажарилишини назорат қилиш;

ўқув жараёнини ташкил этиш учун маълумотлар ва маърузалар ресурсларини шакллантириш ҳамда янгилаб бориш;

машғулотлар гуруҳлар таркибида ва махсус тактик машқлар ўқув режалари ҳамда дастурларига асосан ўтказилиб, ўқув гуруҳ журналларини тўғри юритилишини назорат қилиш;

ўқув-моддий базани яхшилаш ва талаб даражасида сақлаб туришга раҳбарлик қилиш; машғулотларни ўтказишда хавфсизлик қоидалари ҳамда талабларининг бажарилиши, меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларига риоя этилишини назорат қилиш.

3-боб. Касбий тайёргарлик яқунлари бўйича синов имтиҳонларини ўтказиш тартиби

11. Ишчи ва хизматчилар касбий тайёргарлик яқунлари бўйича синов имтиҳонларидан (кейинги ўринларда — синов) ўтказилади. Синов касбий тайёргарлик машғулотларининг иккинчи ўқув босқичи яқунда ўтказилади.

Синовни ўтказиш ва баҳолаш таркибида идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари бўлган давлат бошқаруви органи, хўжалик бирлашмаси, маҳаллий давлат ҳокимияти органи ёки бошқа ташкилот раҳбарининг буйруғи билан ташкил этилган комиссия (кейинги ўринларда — комиссия) томонидан амалга оширади.

12. Синов қуйидаги йўналишларда ва кетма-кетликда ўтказилади:

а) амалий синовлар:

жисмоний тайёргарлик бўйича (эркаклар учун тўсинда тортилиш, аёллар учун куч ишлатиш машқлари, белгиланган масофаларга югуриш);

жанговар тайёргарлик бўйича хизмат қуролидан ўқ отиш машғулотли бажарилади (хизмат қуроли бириктирилмаган ишчилар ва хизматчилар бундан мустасно);

б) назарий синовлар — қўриқлаш фаолиятини амалга ошириш, ижтимоий-ҳуқуқий, ахлоқий-руҳий, жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни ва хизмат қуролини қўллаш шартлари, шахсий қўриқдан ўтказишни, ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш қоидаларини ва ҳуқуқбузарлик содир этган шахсни ушлаш ва қўлга олиш бўйича ўқув босқичида ўтилган назарий билимларни тест топшириш орқали аниқлаш.

13. Амалий синовлар бўйича меъёрлар Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўмондони томонидан белгиланади. Амалий синовларни муваффақиятли топширганлар («қониқарли», «яхши» ва «аъло» баҳоланганлар) назарий синовига киришига рухсат берилади.

14. Назарий синовлар тест саволлар тўплами асосида ўтказилади. Тест саволлари ўқув йили давомида ўтказилган машғулотлар мавзуларидан келиб чиққан ҳолда, ўз хизмат йўналишлари бўйича ишлаб чиқилади.

15. Тест саволларининг матни «Times New Roman» шрифтида Microsoft Word матн редакторида қуйидаги тартибда кетма-кетликда тайёрланади:

саволлар кетма-кетликни билдирувчи рақамлар («1.», «2.», «3.» ва ҳоказо) билан белгиланади;

жавоб вариантларининг ҳар бири янги хатбошидан бошланади ва камида учта бўлади, ҳарфлар («А»), «Б»), «В») ва бошқалар) билан белгиланади, жавобларнинг биттаси тўғри бўлади.

16. Тест саволлари комиссия томонидан текширилади, тўғри жавобнинг хатбошида «*» белгиси кўрсатилади ва зарур ҳолатларда ўзгартиришлар киритилиб, тўғрилигига ишонч ҳосил қилингандан сўнг тест базасига киритилади.

17. Ишчи ва хизматчилардан қабул қилинадиган касбий тайёргарлик бўйича назарий синовлар тести 50 та саволдан иборат бўлиб, уларни ечиш учун 60 дақиқа вақт ажратилади.

18. Назарий синовлар тест саволлари тўплами учта йўналишдан иборат:

қўриқлаш фаолияти йўналиши бўйича (20 та савол);

ижтимоий-ҳуқуқий ҳамда ахлоқий-руҳий йўналиш бўйича (15 та савол);

жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни ва хизмат қуролини қўллаш шартлари бўйича (15 та савол).

19. Назарий синовлар тестларини баҳолашда ҳар бир тўғри топилган жавоб учун 2 балл берилади ва қуйидагича баҳоланади:

«аъло» баҳо — 43 тадан 50 тагача тўғри жавоб (86,0 баллдан 100 баллгача);

«яхши» баҳо — 36 тадан 42 тагача тўғри жавоб (72,0 баллдан 84,0 баллгача);

«қоникарли» баҳо — 28 тадан 35 тагача тўғри жавоб (56,0 баллдан 70,0 баллгача);

«қоникарсиз» баҳо — 27 тагача тўғри жавоб (54,0 баллгача).

20. Назарий синовларни топширадиган ишчи ва хизматчилар кундалик хизмат кийимида бўлади, уларга ёрдамчи маълумотлардан (шпаргалка, уяли алоқа ва бошқа воситалар) фойдаланиш, тест китобчасини синов олинаётган хонадан олиб чиқиб кетиш қатъиян ман этилади. Синов олиш жараёнида белгиланган тартиб ва хизмат интизомига тўлиқ риоя этилиши лозим.

21. Назарий синовлар компьютер техника воситалари ва видеокузатув орқали тўғридан-тўғри онлайн трансляция қилиш воситалари билан жиҳозланган махсус хоналарда ёки бундай махсус хоналар мавжуд бўлмаса, ёзма равишда қабул қилинади.

Назарий синовларни қабул қилишдан олдин ишчи ва хизматчиларга комиссия томонидан берилган кўрсатмани (тизимга кириш, тест саволларини танлаш ва улар билан ишлаш тартиби) аниқ тушунтирилади.

Агарда, ишчи ва хизматчи компьютерда ишлаш жараёнида хатога йўл қўйса, синовни қайта топширишга рухсат берилмайди ва унинг баҳоси «қоникарсиз» деб баҳоланади.

Ишчи ва хизматчига назарий синовни қайта топширишга компьютерда ёки электр тармоқда техник сабабларга кўра носозликлар пайдо бўлганда рухсат берилади.

22. Амалий ва назарий синовлар жараёнлари видео тасвирга тушириб борилади ҳамда бир йил давомида сақланади.

23. Ўтказилган синов натижалари бўйича комиссия томонидан баённома расмийлаштирилиб, имзоланади ва белгиланган тартибда сақланади.

24. Узрли сабабларга кўра (таътил, хизмат сафари, меҳнатга вақтинча лаёқатсиз бўлган давр) ўқув босқичи якуни бўйича ўтказилган синовда қатнаша олмаган ишчи ва хизматчилар учун қўшимча равишда синовлар ўтказилади.

Ўқув босқичи даврлари ўртасида иш (хизмат)га қабул қилинган ишчи ва хизматчилар учун иш (хизмат)га қабул қилинган йилда белгиланган синов ўтказилмайди.

25. Синовдан ўта олмаган ишчи ва хизматчиларга бевосита бошлиғининг тавсиясига мувофиқ мазкур Низомнинг [12-бандида](#) назарда тутилган синовларни бир маротаба қайтадан топширишга рухсат берилади.

26. Синов натижалари бўйича ва қайта топширишда қоникарсиз баҳоланган ишчи ва хизматчилар малакаси етарли эмас деб ҳисобланиб, навбатдан ташқари касбий яроқлилигини аниқлаш мақсадида даврий текширувлардан ўтиш учун Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси минтақавий ўқув марказларининг махсус ўқув курсларида ўз маблағлари ҳисобидан ўқига юборилади.

4-боб. Яқунловчи қоида

27. Мазкур Низом талаблари бузилишида айбдор деб топилган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги 630-сон қарорига
3-ИЛОВА

**Идоравий ҳарбийлаштирилган кўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик
бўлинмаларининг ишчи ва хизматчилари томонидан шахсий кўриқдан ўтказиш,
ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш**

ҚОИДАЛАРИ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Қоидалар Идоравий ҳарбийлаштирилган кўриқлаш ҳамда идоравий қоровулик бўлинмалари (кейинги ўринларда — бўлинма) ишчи ва хизматчилари томонидан кўриқланадиган объектнинг (кейинги ўринларда — объект) назорат-ўтказиш жойида объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларни шахсий кўриқдан ўтказиш ҳамда ашёлар, қўл юки, багаж ва транспорт воситаларини кўздан кечириш тартибини белгилайди.

2. Бўлинмалар объектда шахсий кўриқдан ўтказиш ва кўздан кечириш ҳуқуқига эга бўлган ваколатли тузилма ҳисобланади.

3. Ушбу Қоидаларда қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

ашё — муайян моддий қийматга эга бўлган ҳамда иқтисодий муносабатнинг предмети бўла оладиган, объект ходимлари ва ташриф буюрувчилар томонидан ёки улардан алоҳида тарзда олиб кириладиган (олиб чиқиладиган) нарса;

кўздан кечириш — объект ходимларига ва ташриф буюрувчиларга объектнинг назорат-ўтказиш жойида ашёлар, қўл юки ва багаж шаклида олиб кириш (чиқиш) тақиқланган, ноқонуний аралаштириш ҳаракатини содир этиш учун фойдаланилиши мумкин бўлган хавфли моддалар ва буюмларни аниқлашга мўлжалланган тадбирлар комплекси;

қўл юки — ўз ўлчамига кўра объектнинг назорат-ўтказиш жойларида объект ходимлари ва ташриф буюрувчилар томонидан қийинчиликсиз олиб кирилиши (чиқилиши) мумкин бўлган, ўрашнинг тури ва хилидан қатъи назар, енгил ташиладиган буюмлар ва ашёлар;

ноқонуний аралаштириш ҳаракати — объектнинг барқарор фаолият кўрсатишини издан чиқаришга қаратилган, одамлар ҳаёти ва соғлиғига, объектга моддий зарар етказадиган ёхуд бундай оқибатларнинг келиб чиқиш хавфини яратган ноқонуний ҳаракатлар ёки уринишлар;

объект ходими — кўриқланадиган корхоналар, муассасалар, ташкилотларда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган жисмоний шахслар;

ташриф буюрувчи — объектга вақтинча (ўз ихтиёри ёки хизмат вазифаларини бажариш муносабати билан) келган жисмоний шахс;

шахсий кўрик — объектнинг назорат-ўтказиш жойида бўлган жисмоний шахсга нисбатан ўтказиладиган тадбирлар комплекси;

мансабдор шахс — идоравий ҳарбийлаштирилган кўриқлаш ҳамда идоравий қоровулик бўлинмаларининг кўриқлаш фаолиятини амалга ошириш ваколати юклатилган, объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларни шахсий кўриқдан ўтказиш ва кўздан кечириш ваколатига эга бўлган ишчи ва хизматчилари;

шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатлар — фуқаронинг биометрик паспорти ёки идентификация ID-картаси, ҳарбий гувоҳнома, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома, ҳайдовчилик гувоҳномаси, Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг хорижга чиқиш биометрик паспорти, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшовчи чет эл фуқароси ва фуқаролиги бўлмаган шахснинг яшаш гувоҳномаси, фуқаролиги бўлмаган шахсларнинг ҳаракатланиш ҳужжатлари.

2-боб. Шахсий кўриқдан ўтказиш тартиби

4. Шахсий кўрик объектга олиб кириш (чиқиш) тақиқланган ашёларни объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар ёнида яширган деб тахмин қилишга асослар бўлганда, яширмоқчи бўлганда ва уларни ўз ихтиёри билан тақдим этиш сўралганда, тақдим этиш рад этилганда мансабдор шахс томонидан амалга оширилади.

5. Мансабдор шахс томонидан шахсий кўриқдан ўтказиш тўғрисида ёзма шаклда қарор қабул қилинади.

6. Шахсий кўриқдан ўтказишни бошлашдан аввал мансабдор шахс:

шахсий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги қарорни объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга эълон қилиши;

шахсий кўрик ўтказиладиганда объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларнинг ҳуқуқлари ҳамда шахсий кўрикни амалга ошириш тартиби билан таништириши шарт.

7. Объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар шахсий кўрикни рад этган тақдирда, шахсий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги қарорга мансабдор шахс томонидан рад этилганлиги тўғрисида белги қўйилади ҳамда ушбу шахсларнинг объект ҳудудига киришига (ҳудуддан чиқишига) йўл қўйилмайди.

8. Агар шахсий кўриқдан ўтказилаётган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар мансабдор шахснинг қонуний талабларини бажармаса ёки бажаришга қаршилиқ кўрсатса, ушбу ҳаракатлар маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги қонунчиликка мувофиқ ушбу шахсларни маъмурий йўл билан ушлаб туриш учун асос бўлади.

9. Шахсий кўрик санитария-гигиена талабларига жавоб берадиган алоҳида хонада бўлинманинг шахсий кўриқдан ўтказилаётган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар билан бир жинсдаги мансабдор шахс томонидан худди шу жинсдаги икки холис ҳозирлигида ўтказилади. Бошқа шахсларнинг бу хонага кириши ва шахсий кўриқдан ўтказишни кузатишига йўл қўйилмайди. Зарур ҳолларда, шахсий кўрик ўтказилаётганда таржимон жалб қилинади.

Вояга етмаган ёки муомалага лаёқатсиз ташриф буюрувчилар шахсий кўриқдан ўтказилаётганда уларнинг қонуний вакиллари ёки уларни кузатиб боровчи шахслар ҳозир бўлишга ҳақли.

10. Шахсий кўрик кўриқдан ўтказилаётган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар томонидан ўзида яшириб қўйилган ашёларни топиш учун зарур бўлган доирада ҳамда инсон шаъни ва кадр-қиммати камситилишини, унинг соғлиғи ва мол-мулкига зиён етказилишини истисно этадиган шаклда амалга оширилади.

11. Объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар шахсий кўриқдан ўтиш жараёнида қуйидаги ҳуқуқларга эга:

мансабдор шахснинг шахсий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги қарори эълон қилинишини талаб қилиш;

ўз она тилидан фойдаланиш, шунингдек, таржимондан фойдаланиш;

ўз ҳуқуқлари ва мажбуриятлари билан танишиш;

тушунтиришлар, илтимосномалар бериш;

шахсий кўрик баённомаси тузилгандан сўнг у билан танишиб чиқиш ва мазкур баённомага киритилиши лозим бўлган маълумотларни баён этиш;

мансабдор шахснинг шахсий кўриқдан ўтказиш тўғрисидаги қарори ва унинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) бўйича белгиланган тартибда шикоят қилиш.

Шахсий кўриқдан ўтказилаётган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

12. Шахсий кўриқдан ўтказилаётган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар мансабдор шахсларнинг қонуний талабларини бажаришлари шарт.

13. Шахсий кўрик натижалари бўйича белгиланадиган шаклда баённома тузилади ёки маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённомага ёхуд маъмурий йўл билан ушлаб туриш тўғрисидаги баённомага тегишлича ёзиб қўйилади. Баённома қуйидагилар томонидан имзоланади:

шахсий кўрикни ўтказган мансабдор шахс;

холислар;

шахсий кўриқдан ўтказилган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар.

Шахсий кўриқдан ўтказилган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга шахсий кўрик ўтказилганлиги тўғрисидаги баённоманинг кўчирма нусхаси имзо қўйдириб тақдим этилади.

14. Шахсий кўриқдан ўтказиш ёки ашёларни кўздан кечириш вақтида аниқланган ҳуқуқбузарликни содир этиш қуроли ёки бевосита шундай ашёлар ва ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексида назарда тутилган органлар томонидан олиб қўйилади.

3-боб. Кўздан кечиришнинг умумий қоидалари

15. Қуйидагилар кўздан кечиришда асосий принциплар ҳисобланади:

кўздан кечиришда қонунчиликка қатъи риоя қилиш;

ушбу Қоидалар талабларига риоя қилиш;

кўздан кечирилаётган ашёлар, қўл юки, багада ва автотранспорт воситасида объектга олиб кириш (олиб чиқиш) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмларни объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилардан белгиланган тартибда (вақтинча муддатга қайтариб бериш шарти билан ёки бутунлай) олиб қўйиш;

қонунчилик ҳужжатлари ва ушбу Қоидалар талабларини бузувчи объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларни аниқлаш.

16. Кўздан кечириш қуйидагиларни назарда тутати:

кўздан кечиришдан ўтишнинг мақсадлари ва қоидаларидан, уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларидан, шунингдек, объектга ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситасида олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмлар ҳамда улар ноқонуний олиб кирилганлиги (чиқилганлиги) учун жавобгарлик тўғрисида объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларни хабардор қилиш;

махсус техник воситаларни зарурат бўлганда хизмат итларидан фойдаланган ҳолда ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситаларини пухта ва сифатли кўздан кечириш;

объектга ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситасида олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмларнинг ноқонуний олиб кирилишини (чиқилишини) ўз вақтида аниқлаш ва олдини олиш;

кўздан кечирилган ва объектга қўйилган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларнинг кўздан кечиришдан ўтмаган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар билан муомала қилишини истисно этиш;

объектга кириш учун бериладиган рухсатномаларга эга бўлмаган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларни объект ҳудудига қўймаслик.

17. Объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар ашёлари, қўл юки, багажи ва автотранспорт воситасини кўздан кечиришга тақдим этишни рад этган тақдирда, объектга кириш учун бериладиган рухсатномаларга эга бўлишидан қатъи назар, уларнинг объект ҳудудига киришига (худуддан чиқишига) йўл қўйилмайди.

4-боб. Кўздан кечириш ваколатига эга бўлган шахсларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

18. Кўздан кечиришни амалга оширувчи мансабдор шахслар қуйидаги ҳуқуқларга эга: объектга кирмоқчи бўлган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилардан ушбу Қоидалар талабларини сўзсиз бажаришни талаб қилиш;

объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилардан шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатлари, автотранспорт воситаларида багаж ҳужжатлари мавжудлигини текшириш;

назорат-ўтказиш жойидан кираётган шахслардан кўздан кечириш жараёнида аниқланган, объектга олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситасидаги моддий бойликлар ва буюмларни мансабдор шахслар томонидан олиб қўйиш баённомаси тузилиб, унинг нусхасини объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларга берган ҳолда, белгиланган тартибда олиб қўйиш;

заруратга кўра, ноқонуний аралашуш ҳаракатини ёки бошқа жиноий ҳаракатларни содир этиш ниятидаги объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар учун хос бўлган бир қанча ўзини тутиш белгилари бўйича потенциал хавфли шахсларни аниқлаш мақсадида кўздан кечирилаётганларни психологик сўраб чиқиш;

айрим шахслар томонидан қурол-яроғ, ўқ-дориларни объектга кириб-чиқишнинг белгиланган тартибига риоя қилинишини назорат қилиш;

ноқонуний аралашуш ҳаракатларининг олдини олиш мақсадида объектнинг бутун ҳудудини кўздан кечириб чиқиш.

19. Мансабдор шахслар кўздан кечириш давомида:

ушбу Қоидаларга, объект хавфсизлигини таъминлашга, объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларнинг ҳаёти, соғлиғи ва ҳуқуқларини муҳофаза қилишга қаратилган қонунчилик ҳужжатларининг бошқа нормалари талабларига қатъи риоя қилиши;

кўздан кечирилаётган ашёларнинг эгаларига нисбатан хушёр, эътиборли ва илтифотли муносабатда бўлиши ҳамда уларнинг шаъни ва кадр-қимматини камситувчи ҳаракатларга йўл қўймаслиги;

кўздан кечирилаётган ашёларнинг эгаларига ўзларида бўлиши мумкин бўлган ашёлар, қўл юки ва бажада объектга олиб кириши (чиқиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмларни ихтиёрий равишда кўрсатишни тақлиф этиши;

ашёларни кўздан кечириш вақтида объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг асоссиз равишда ушланиб қолишига йўл қўймаслиги;

қоида бузилишига барҳам бериш чораларини кўриши;

объект ҳудудига олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмларни аниқлашнинг зарур кўникмаларига эга бўлиши;

объектдаги табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларида тан жароҳати олган объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга биринчи ёрдам кўрсатиш, махсус қутқарув хизматларини чақириш чораларини кўриши;

қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённомалар тузиш учун давлат органларига хабар бериши шарт.

20. Кўздан кечириш натижасида:

объект ҳудудига объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг ашёлари, қўл юки, бажаги ва транспорт воситасида олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмлар олиб кирилиши мумкин бўлган ёки улар олиб кирилишига йўл қўйилган кўздан кечириш бўйича хизмат мажбуриятлари бажармаганлиги;

кўздан кечирилаётган ашёлар эгасининг шаъни ва кадр-қимматини камситишга олиб келган хизмат ваколатларидан четга чиққан мансабдор шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

5-боб. Кўздан кечириш тартиби

21. Объект ҳудудига киришдан олдин мансабдор шахслар томонидан назорат-ўтказиш жойида объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатлари (объект ҳудудига кириш ҳуқуқини берувчи ҳужжатлари) текширилади.

Объектга киришда (чиқишда) ҳар бир объект ходимлари ва ташриф буюрувчилар ашёлари, қўл юки, бажаги ва автотранспорт воситасини кўздан кечиришга тақдим этган ҳолда кўздан кечиришдан ўтиши (заруратга кўра шахсий кўрикдан ўтказиши) керак.

22. Объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг ашёлари, қўл юки, бажаги ва автотранспорт воситаси назорат-ўтказиш жойида кўздан кечирилади, ҳуқуқбузарлик содир этиш ҳолатлари бундан мустасно.

23. Кўздан кечириш махсус техник воситаларни қўллаган ҳолда, зарурат бўлганда — хизмат итларидан фойдаланиб қуйидаги изчилликда ўтказилади:

объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар ушбу объектнинг назорат-ўтказиш жойи орқали ўтадилар ҳамда уларга тегишли ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситасида объектга олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмлар тўғрисида маълумот бериш тақлиф этилади;

ашёлар кўздан кечирилаётганда, объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга кийимдаги мавжуд металл буюмларни (калитлар, фолгали қутилардаги сигаретлар, тангалар ва шу кабиларни) назарда тутилган идишга кўйиш ва турғун металл детектор орқали ўтиш тақлиф этилади, металл буюмлар мавжудлиги тўғрисида сигнал тушган тақдирда, қўлда ишлатиладиган металл детектор қўлланилади, у бўлмаганда эса — визуал кўздан кечирилади, зарур ҳолларда ашёлар, қўл юки ва багаж махсус қўшимча ускунадан фойдаланган ҳолда кўздан кечирилади;

кўздан кечиришда объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга ашёлар, қўл юки, багаж ва автотранспорт воситасида объектга олиб кирилиши (чиқилиши) тақиқланган моддий бойликлар ва буюмлар аниқланган тақдирда мансабдор шахслар тегишли чоралар кўриш учун дарҳол объект раҳбариятини ва ички ишлар органлари ходимини хабардор қилади;

ҳажми катта буюмлар, объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг қўлидаги устки кийимлар ва уларнинг ичида нималар борлигини техник воситалар орқали аниқлаб бўлмайдиган ашёлар қўл ёрдамида текширилади;

қидирувдаги шахсларни аниқлаш ва ушлаш мақсадида шубҳали ташриф буюрувчиларнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатлари қўшимча манбалардан ўрганилади;

техник сабабларга қўра интроскопдан ёки турғун металл детектордан фойдаланиш мумкин бўлмаган ҳолатда, объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчилар, шунингдек, уларнинг ашёлари, қўл юки ва багажи қўлда ишлатиладиган металл детектор ёрдамида кўздан кечирилади.

24. Ашё ва қўл юки сифатида олиб кириладиган маиший мақсаддаги радиоэлектрон аппаратлар умумий асосларда кўздан кечирилади.

25. Фото ва видео аппаратлар махсус техник воситалар қўлланмасдан кўздан кечирилади.

26. Яширин олиб кириш (чиқиш) учун буюмлардан фойдаланиш ҳолатларини аниқлаш мақсадида ашёларни кўздан кечиришда:

уяли телефонлар ва шу каби электрон приборлар ишлаши текширилади;

фото ва видео аппаратларининг ғилофлари, жилдлари, қувватлантириш блоклари текширилади (аппаратни ўчириб-ёқиш, қувватлантириш блокларини очиш ушбу ашёлар эгаси томонидан амалга оширилади);

суяқликлар солинган идишлар ва термослар визуал кўздан кечириш орқали текширилади;

габаритига қўра махсус техник воситалар ёрдамида текшириб бўлмайдиган мусика асбоблари ғилофлари ва жилдлари очиб текширилади.

27. Юрак фаолиятини рағбатлантирувчи имплантация аппаратларига эга бўлган шахслар махсус техник воситалар қўлланилмасдан шахсий кўриқдан ўтказилади.

28. Кўздан кечириш тартиб-қоидаларидан ўтилгандан кейин объект ходимлари ҳамда ташриф буюрувчиларга (тақиқланган ашёлар йўқлиги аниқлангандан сўнг) уларнинг ашёлари, қўл юки ва багажи қайтарилади ёки маъмурий бинодан чиқиб кетишда олиб кетиш учун вақтинча муддатга сақлаш учун белгиланган жойда қолдирилади.

Тегишли рухсатномага эга бўлган ва хизмат вазифаларини бажарувчи ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда бўлинма ишчи ва хизматчиларининг хизмат қуроли кўздан кечирилмайди. Бундай ҳолларда қурол мавжудлиги ушбу шахсларнинг тегишли ҳужжатларида кўрсатилади.

29. Кўздан кечиришдан ўтиш вақти объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг объектга кириб-чиқишидан кечикиши учун шарт-шароитлар яратмаслиги зарур.

Бунда кўздан кечириш вақтини қисқартириш мақсадида объект ходимлари ва ташриф буюрувчиларнинг ашёларини кўздан кечириш тартиб-қоидасини соддалаштиришга йўл қўйилмайди.

6-боб. Махсус юклар, махсус почта ва соқчилар назорати остидаги шахсларга ҳамроҳлик қилувчи шахсларни, ҳарбий хизматчилар, мерган спортчилар, овчилар, геологлар, қурол сақлаш ва ташиш ҳуқуқига эга бўлган бошқа шахсларнинг ашёларини кўздан кечириш тартиби

30. Объектнинг назорат-ўтказиш жойидан ўтайдиган махсус юклар, махсус почта ва расмий хат-хабарлар ҳамда уларни кузатиб боровчи вазирлик ва идораларнинг қуролланган ходимлари, фельдгерлик ва махсус алоқа ходимлари, консулик вазеллари ва Ўзбекистон Республикаси халқаро шартномалари асосида уларга тенглаштирилган, дипломатик мақомга эга бўлган шахслар кузатувида келган хорижий муассасалар ва халқаро ташкилотларнинг вакиллари тегишли ҳужжатлар тақдим этилгандан кейин кўздан кечирилмайди ва ушлаб турилмайди.

31. Қуролланган ходимлар томонидан кузатиб келинган махсус юклар ва почтани ортиш, шунингдек, қуролланган ходимларни ва соқчилар назорати остидаги шахсларни объектга кириши (чиқиши) қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

32. Объектга (объектдан) фельдегерлик ва махсус алоқа ходимлари олиб келган (олиб чиқаётган) махсус юклар ва махсус почтада объектга олиб кирилиши (олиб чиқилиши) тақиқланган ашёлар, буюмлар бўлмаслиги керак. Ушбу қоидалар бузилганлиги учун белгиланган тартибда фельдегерлик ва махсус алоқа ходимлари жавоб беради.

33. Объектга кириш учун тегишли рухсат берувчи ҳужжатлар мавжуд бўлган тақдирда, қурол сақлаш ва олиб юриш ҳуқуқига эга бўлган мерган спортчилар, овчилар, геологлар ўзларига тегишли бўлган қурол-яроғ, ўқ-дорилар, ов пичоқлари ва ракетницалар (сигнал берувчи пистолет) билан объект ҳудудига кираётганда (чиқаётганда), уларнинг қуроллари ўқсизлантирилган ва ғилоф кийдирилган бўлиши керак ҳамда магазинларда ўқ-дорилар бўлмаслиги зарур.

7-боб. Яқунловчи қоида

34. Ушбу Қоидалар талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги 630-сон қарорига
4-ИЛОВА

Идоравий ҳарбийлаштирилган қўриқлаш ҳамда идоравий қоровуллик бўлинмалари ишчиларининг ва хизматчиларининг ўз мажбуриятларини бажаришига тўсқинлик қиладиган касалликлар ва жисмоний нуқсонлар

РЎЙХАТИ

1. Юқумли ва паразитар касалликлар.
2. Нафас олиш аъзоларининг сил касаллиги.
3. Бошқа аъзолар ва тизимларнинг сил касаллиги.
4. Заҳм ва асосан жинсий йўл билан юқадиган, бошқа аниқланган касалликлар.
5. Микозлар.
6. Ўсмалар.
7. Хавфли ўсмалар (лимфа, қон ҳосил қилувчи ва уларга турдош тўқималарнинг ўсмалари бундан истисно).
8. Лимфа, қон ҳосил қилувчи ва уларга турдош тўқималарнинг хавфли ўсмалари.
9. Хавфсиз ўсмалар (бош ва орқа мия ўсмалари бундан истисно), *in situ* ўсмалар.
10. Қон, қон ҳосил қилувчи аъзоларнинг касалликлари ва иммун механизмини (тизимини) жалб қилувчи алоҳида бузилишлар.
11. Эндокрин тизими касалликлари, озиқланиш ва моддалар алмашинувининг бузилишлари.
12. Руҳий ва хулқ-атвор бузилишлари.
13. Органик руҳий бузилишлар.
14. Эндоген психозлар: шизофрения, шизотипик бузилишлар, шизоаффеқтив, васвасали, ўткир ва ўткинчи психотик бузилишлар ва аффеқтив бузилишлар (кайфият бузилишлари).
15. Симптоматик ва бошқа экзоген этиологияли руҳий бузилишлар.
16. Стресс билан боғлиқ невротик ва соматик шаклдаги бузилишлар.
17. Шахс бузилишлари.
18. Руҳиятга фаол таъсир этувчи воситаларни истеъмол қилиш натижасида келиб чиққан руҳий ва хулқ-атвор бузилишлари.
19. Ақлий қолоқлик (заифлик).
20. Асаб тизими касалликлари.
21. Эпилепсия ва эпилептик тутқаноқлар.
22. Марказий асаб тизимининг яллиғланишлари, миелинсизлантирувчи касалликлари ва уларнинг асоратлари.

23. Кўпроқ марказий асаб тизимини зарарловчи тизимли атрофиялар, экстрапирамидал, бошқа асаб тизимининг дегенератив касалликлари, асаб-мушак синапс ва мушак касалликлари, болаларнинг церебрал фалажи, асаб тизимининг туғма аномалиялари (ривожланиш нуқсонлари), бош ва орқа мия ўсмалари.
24. Бош ва орқа миянинг томир касалликлари.
25. Бош ва орқа мия жароҳатланишлари ва уларнинг асоратлари. Ташқи таъсир омилларидан бўлган марказий асаб тизимининг зарарланиш асоратлари.
26. Периферик нервлар касалликлари.
27. Периферик нервлар жароҳати ва асоратлари.
28. Ўткир касаллик, сурункали касалликнинг хуружидан, жароҳат ва жарроҳлик йўли билан даволанишдан кейинги марказий ва периферик асаб тизимлари фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
29. Қовоқларнинг касалликлари ва шикастланиш оқибатлари.
30. Конъюнктива, кўз ёши йўллари, кўз косасининг касалликлари, жароҳатлар ва куйиш оқибатлари.
31. Кўз склераси, шоҳ пардаси, томирли пардаси, гавҳари, шишасимон танаси, тўр пардаси, кўриш нервининг касалликлари, жароҳатлари ва куйишлар асоратлари.
32. Кўз тўр пардасининг кўчиши.
33. Глаукома.
34. Кўз мушаклари касалликлари, икки кўзнинг ҳамкорликда баробар кўриш фаолияти бузилиши.
35. Рефракция ва аккомодациянинг бузилишлари.
36. Кўрлик, кўриш ўткирлигининг пасайиши, ранг ажратиш аномалиялари.
37. Ўткир касаллик, сурункали касалликнинг хуружлари, жароҳат ёки жарроҳлик амалиётидан кейинги кўриш аъзолари фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
38. Қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқ касалликлари.
39. Ташқи қулоқ (шу жумладан туғма) касалликлари.
40. Ўрта қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқ касалликлари.
41. Организм вестибуляр қобилиятининг бузилиши.
42. Қарлик, кар-соқовлик, эшитиш қобилиятининг пасайиши.
43. Ўткир касаллик, сурункали касаллик хуружлари, жароҳат ёки жарроҳлик амалиётидан кейинги қулоқ ва сўрғичсимон ўсиқ фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
44. Қон айланиш тизими касалликлари.
45. Ревматизм, юракнинг бошқа ревматик ва ревматик бўлмаган (шу жумладан туғма) касалликлари.
46. Гипертония (хафақонлик) касаллиги.
47. Юракнинг ишемик касаллиги.
48. Аорта, периферик йирик артерия, вена ва лимфа томирлари касалликлари, ривожланишнинг туғма аномалиялари ва шикастланишлар асоратлари.
49. Геморрой (бавосил).
50. Нейроциркулятор астения.
51. Ўткир касаллик, сурункали касаллик хуружи, жароҳат ёки жарроҳлик амалиётидан кейинги қон айланиш тизими фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
52. Нафас олиш аъзолари касалликлари.
53. Бурун бўшлиғи, буруннинг ёндош бўшлиқлари ва ҳиқилдоқ касалликлари.
54. Ҳиқилдоқ ва трахеянинг бўйин қисми касалликлари ва шикастланишлари.
55. Нафас олиш аъзоларининг бошқа касалликлари (шу жумладан туғма).
56. Бронхиал астма.
57. Ўткир касаллик, сурункали касаллик хуружи, жароҳат, жарроҳлик амалиётидан кейинги нафас олиш аъзолари фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
58. Тишларнинг ривожланиши ва чиқиш илдиздаги бузилишлар, тишнинг қаттиқ тўқималари ва юмшоқ қисми касалликлари.

59. Периапикал тўқималар, милклар ва пародонт, сўлак безлари, оғиз бўшлиғи юмшоқ тўқималари, тилнинг (шу жумладан туғма) касалликлари.
60. Юз-жағ аномалиялари, нуқсонлари, шакл ўзгаришлари, жароҳат асоратлари, бошқа касалликлар ва тишларнинг таянч воситаларидаги ўзгаришлар, жағларнинг касалликлари.
61. Қизилўнғач, ичакларнинг (ўн икки бармоқли ичакдан ташқари) ва қорин парданинг (шу жумладан туғма) касалликлари.
62. Меъда ва ўн икки бармоқ ичакнинг яра касаллиги.
63. Меъда ва ўн икки бармоқ ичакнинг бошқа касалликлари, жигарнинг, ўт қопининг, ўт ажратиш йўллари ва меъда ости безининг касалликлари.
64. Чурралар.
65. Ўткир касаллик, сурункали касалликларининг хуружлари ёки жарроҳлик амалиётидан кейинги овқат ҳазм қилиш аъзолари фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
66. Тери ва тери ости қавати сурункали, тизимли касалликлари.
67. Тери ва тери ости қаватининг ўткир касалликлари асоратлари ва сурункали касалликларининг қайталанишидан кейин фаолиятнинг бузилиши.
68. Суяк-мушак тизими ва бириктирувчи тўқималарнинг касалликлари.
69. Юқумли, яллиғланиш, аутоиммун ва бошқа сабаблардан келиб чиққан артритлар ва артропатиялар, бириктирувчи тўқиманинг тизимли касалликлари.
70. Суяклар, йирик бўғимлар, тоғайларнинг жарроҳлик касалликлари ва зарарланиши.
71. Умуртқанинг касалликлари ва уларнинг асоратлари.
72. Кафтнинг, бармоқларнинг шакл ўзгаришлари ва умуман йўқлиги.
73. Яссиоёқлилик, оёқ панжасининг бошқа шакл ўзгаришлари ва бармоқлари нуқсонлари.
74. Оёқ-қўлнинг фаолиятини ўзгартирувчи ва (ёки) хизмат кийимлар, оёқ кийимлар кийишни ва камарлар тақишни қийинлаштирувчи туғма ва орттирилган шакл ўзгаришлари.
75. Оёқ ёки қўлнинг йўқлиги.
76. Жинсий ва сийдик чиқариш аъзолари касалликлари.
77. Буйракларнинг сурункали касалликлари.
78. Буйрак ва сийдик тоши касаллиги.
79. Сийдик чиқариш йўлларида сийдик чиқаришнинг бузилиши (гидронефроз), пиелонефрит (иккиламчи), буйрак ва сийдик чиқариш йўлларида бошқа касалликлари, қовуқнинг яллиғланиши ва бошқа касалликлари, таносил касалликларига алоқаси бўлмаган уретрит, сийдик чиқариш йўлининг торайиши ва унинг бошқа касалликлари.
80. Эркакларнинг жинсий аъзолари касалликлари (шу жумладан туғма).
81. Аёлларнинг жинсий аъзолари сурункали яллиғланишлар билан кечадиган касалликлари.
82. Эндометриоз.
83. Генитал пролапс, сийдикни тута олмаслик, оқмалар, аёллар жинсий аъзоларининг бошқа яллиғланишсиз кечадиган касалликлари (шу жумладан туғма бўлган).
84. Ҳайз кўриш фаолиятининг бузилишлари.
85. Ўткир касаллик, сурункали касалликнинг хуружи ёки жарроҳлик амалиётидан кейинги сийдик чиқариш ва жинсий аъзоларнинг фаолиятининг вақтинча бузилишлари.
86. Ҳомиладорлик, туғишдан кейинги давр ва унинг асоратлари.
87. Жароҳатлар, захарланишлар ва бошқа ташқи омиллар таъсири оқибатлари.
88. Бош суяклари жароҳат ва жарроҳлик амалиётидан кейинги нуқсонлари.
89. Умуртқа поғонаси, гавда, оёқ ва қўллар суяклари синикларининг асоратлари (чаноқ суяклари, курак, ўмров, тўш, қовурғалар, елка, тирсак ва билак, сон суяги бўйинчаси ва сон, кичик ва катта болдир, тизза қопқоғи суяги ва бошқа суякларининг синиклари).

90. Кўкрак қафаси, қорин бўшлиғи ва чаноқ ички аъзоларининг жароҳатлари (жароҳат туфайли юзага келган пневмо ва гемоторакс, юрак, ўпка, меъда ичак йўли, жигар, талоқ, буйрақлар, чаноқ аъзолари, қорин бўшлиғининг бошқа аъзолари жароҳатлари, кўп тармоқли оғир жароҳатлар), юқорида қайд этилган аъзоларнинг касалликлари туфайли ўтказилган жароҳлик амалиётлари асоратлари.
91. Тери ва тери ости қавати тўқималарининг жароҳатлари асоратлари.
92. Дори, тиббий ва биологик воситалар билан заҳарланиш, тиббиётга дахли бўлмаган моддаларнинг токсик таъсири, ташқи омилларнинг таъсири (радиация, паст ёки юқори ҳарорат ва ёруғлик, ҳавонинг ёки сувнинг ортиқча босими ва бошқалар).
93. Суяк-мушак тизимининг, бириктирувчи тўқиманинг, тери ва тери ости қаватининг касалликларидан даволанишдан кейин, жароҳатлар, заҳарланишлар ва ташқи омилларнинг бошқа таъсирларидан кейинги фаолиятнинг вақтинча бузилишлари.
94. Жисмоний ривожланиш етишмовчилиги.
95. Сийдик тутолмаслик (энурез).
96. Нутқнинг бузилиши.

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги 630-сон қарорига
5-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига киритилаётган ўзгартиришлар

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Портловчи моддалар ва портлатиш воситаларини Ўзбекистон Республикасига олиб кириш, транспортда ташиш, сақлаш ва улардан фойдаланиш тартибини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2004 йил 6 майдаги 213-сон қарорининг 2-банди **саккизинчи хатбошисидаги** «идоравий ҳарбийлаштирилган соқчилик» сўзлари «идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш» сўзлари билан алмаштирилсин.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 1 ноябрдаги 226-сон қарори билан тасдиқланган Автомобиль йўлларини таъмирлаш ва сақлаш ишлари таснифининг 31-банди **учинчи хатбошисидаги** «соқчилик» сўзи «қўриқлаш» сўзи билан алмаштирилсин.

3. Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 8 сентябрдаги 252-сон қарори билан тасдиқланган Давлат пенсияларини тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисидаги **низомда:**

12-банднинг «б» кичик бандидаги «ҳарбийлаштирилган соқчиликдаги» сўзлари «идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлашдаги» сўзлари билан алмаштирилсин;

35-банднинг «в» кичик бандидаги «ҳарбийлаштирилган соқчиликда» сўзлари «идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлашда» сўзлари билан алмаштирилсин.

4. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Қўриқлаш бош бошқармасининг ҳарбийлаштирилган соқчилик бўлинмалари ва қоровуллик бўлинмалари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида» 2021 йил 16 декабрдаги 757-сон **қарорида:**

а) **номи** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Қўриқлаш бош бошқармасининг идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»;

б) **1-банд** куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1. Куйидагиларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Қўриқлаш бош бошқармасининг идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин:

тоифаланган объектларни, давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг объектларини, уларнинг мол-мулкни қўриқлаш учун тузиладиган шартномаларга асосан қўриқлаш хизматларини кўрсатиш эвазига тушадиган маблағлар ҳисобидан идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларини тузиш ва уларнинг фаолиятини ташкил этиш тартиби;

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари томонидан тоифаланган объектларни, давлат бошқаруви органлари ва хўжалик бирлашмалари, жисмоний ва юридик шахсларнинг объектларини, уларнинг мол-мулкни қўриқлаш бўйича кўрсатиладиган қўриқлаш хизматларининг турлари;

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг ишчи ва хизматчи лавозимлари, тоифалари ҳамда штатларини ташкил этиш, идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларига ишга кирадиган номзодларга қўйиладиган талаблар, уларни ишга қабул қилиш, бошланғич тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тартиби;

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг вазибалари, ҳуқуқ ва мажбуриятлари, уларнинг фаолиятини ташкил этиш, хизматга тўғри тақсимлаш ва назорат қилиш тартиби;

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг молиявий ва моддий-техник таъминотини ташкил этиш тартиби»;

в) **илова** қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 16 декабрдаги 757-сон қарорига
ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Қўриқлаш бош бошқармасининг
идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва
идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари тўғрисида**

НИЗОМ

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси (кейинги ўринларда — Миллий гвардия) Қўриқлаш бош бошқармасининг таркибида идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларини тузиш ва уларнинг фаолиятини ташкил этиш ҳамда ушбу бўлинмалар ишчи ва хизматчиларининг ҳуқуқлари ва мажбуриятларини, бўлинмаларнинг молиявий ва моддий-техник таъминотини ташкил этиш тартибини белгилайди.

2. Миллий гвардия Қўриқлаш бош бошқармасининг (кейинги ўринларда — Қўриқлаш бош бошқармаси) идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари шахсий таркиби меҳнат муносабатлари меҳнат тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари билан тартибга солинадиган ишчи ва хизматчилардан иборат бўлади.

3. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг қўриқлаш фаолияти ушбу Низом, Миллий гвардиянинг ички идоравий ҳужжатлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатлари билан тартибга солинади.

2-боб. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг фаолиятини ташкил этиш

4. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари Қўриқлаш бош бошқармасининг ваколатлари доирасида ўта муҳим ҳамда тоифаланган объектларни, давлат бошқаруви органлари, хўжалик бирлашмалари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг, шунингдек, жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкани кўриқлаш учун тузиладиган шартномаларга асосан кўриқлаш хизматларини кўрсатиш эвазига тушадиган маблағлар ҳисобидан Қўриқлаш бош бошқармаси бошлиғининг буйруғи асосида ташкил этилади.

5. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари томонидан қуйидаги хизматлар кўрсатилади:

а) идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари томонидан:

объект ёки унинг бир қисмида хизмат ўташ учун белгиланган жой ёки ҳудуд (кейинги ўринларда — кўзғалмас пост (йўналиш)) орқали кўриқлаш ва хавфсизлигини таъминлаш;

пиёда ёки транспорт воситасида, шунингдек, бошқа воситаларда муайян ҳудуддаги объектларни ёки уларнинг ҳудудларини йўналиш бўйлаб кўриқлаш;

б) идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари томонидан — кўзғалмас пост (йўналиш) орқали объект ёки унинг бир қисмини кўриқлаш ва хавфсизлигини таъминлаш.

6. Қуйидагилар идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг асосий вазифалари ҳисобланади:

ўта муҳим ҳамда тоифаланган объектларни, давлат бошқаруви органлари, хўжалик бирлашмалари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг, шунингдек, жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкани ҳамда объектларини тажовузлардан ҳимоя қилиш;

юридик шахсларнинг кўриқланадиган объектларида назорат-ўтказиш ва объектнинг ички режимларини таъминлаш;

кўриқланадиган объектлар ҳудудида жамоат тартибини таъминлаш, ҳуқуқбузарликларни профилактика қилиш ва уларга чек қўйиш;

кўриқланадиган объектларда табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш ҳамда уларни бартараф этишда иштирок этиш;

объектларнинг хавфсизлигини таъминлашда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар, бошқа давлат органлари, жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорлик қилиш ҳамда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга юкланган вазифаларни ҳал этишда ўз ваколатлари доирасида кўмаклашиш.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа вазифаларни ҳам амалга ошириши мумкин.

7. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг лавозимлари, тоифалари ҳамда штатлари мазкур Низомга 1-иловага мувофиқ ташкил этилади.

8. Объектларни кўриқлаш бўйича ишчи ва хизматчиларнинг фаолиятини ташкил этиш, хизматга тўғри тақсимлаш ва назорат қилиш учун мазкур Низомга 2-иловага мувофиқ идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари гуруҳлари тузилади.

9. Объектларни кўриқлаш учун кўзғалмас постлар (йўналишлар)ни қўйиш қоидалари ва шартлари, шунингдек, уларнинг фаолиятини назорат қилиш тартиби Миллий гвардиянинг ички идоравий ҳужжатларига асосан белгиланади.

10. Объектнинг жойлашуви, унинг ва хизматни ўташнинг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда, идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари нарядларининг хизмати суткалик ва вахта усулида ташкил этилиши мумкин.

Вахтанинг давомийлиги етти суткагача белгиланади ва бунда нарядларнинг хизматни ўташи тартиби Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг Гарнизон ва қоровуллик хизмати тўғрисидаги низомга асосан ишлаб чиқилган ва Миллий гвардия қўмондони томонидан тасдиқланган йўриқномага мувофиқ ташкил этилади.

Вахта усулида хизмат ташкил этилганда ишчи ва хизматчиларнинг дам олиши, овқатланиши, ювиниши ва улар билан ўқув машғулотларини ўтказиш, уларнинг табель куролларини сақлаш бўйича тегишли шарт-шароитлар яратилган бўлиши шарт.

11. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари Миллий гвардия қўмондони томонидан тасдиқланган намунадаги формали кийим-бош ва хизмат гувоҳномалари билан таъминланади.

12. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари томонидан фойдаланиладиган хизмат куроллари, уларнинг ўқ-дорилари ва махсус воситалар турлари, уларнинг сони, таъминлаш ва фойдаланиш тартиби қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

3-боб. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларига ишга қабул қилиш, ишчи ва хизматчиларни бошланғич тайёрлаш ва қайта тайёрлаш

13. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмаларига ихтиёрий тартибда танлов асосида, белгиланган талабларга жавоб берадиган ўн саккиз ёшдан йигирма беш ёшгача бўлган, шу жумладан, йигирма беш ёшдаги Ўзбекистон Республикаси фуқарolari иш (хизмат)га қабул қилинади.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларига ихтиёрий тартибда мазкур низомда белгиланган талабларга жавоб берадиган Ўзбекистон Республикаси фуқарolari иш (хизмат)га қабул қилинади.

Қабул қилинадиган фуқаролар камида умумий ўрта ёки ўрта махсус маълумотга эга бўлиши, соғлиғининг ҳолати ва жисмоний тайёргарлиги бўйича хизмат мажбуриятларини бажаришга қодир бўлиши лозим.

Эркак номзодлар Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафида муддатли ҳарбий хизматни ёки сафарбарлик чақирuvi резервида ҳарбий хизматни ўтаган бўлиши керак.

14. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари бошлиқлар таркибига Миллий гвардия ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларда самарали хизмат қилиб, нафақага бўшаган номзодлар суҳбат асосида, жисмоний тайёргарлиги ва саломатлиги ҳолатига кўра ишга қабул қилиниши мумкин.

15. Номзодлар билан танлов ўтказиш, уларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш ва ишга қабул қилиш тартиби ҳамда номзодларга қўйиладиган махсус талаблар Миллий гвардия қўмондони томонидан белгиланади. Қабул қилинган шахсларга уч ойдан ортиқ бўлмаган дастлабки синов муддати белгиланади.

16. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмаларига қабул қилишда номзодларнинг бўй ўлчами қуйидаги махсус антропометрик параметрларга жавоб бериши талаб этилади:

а) эркак номзодлар учун 178 сантиметрдан паст бўлмаслиги;

б) аёл номзодлар учун 170 сантиметрдан паст бўлмаслиги.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларига қабул қилинадиган номзодларга антропометрик параметрлар белгиланмайди.

17. Қуйидаги шахсларнинг иш (хизмат)га қабул қилинишига йўл қўйилмайди:

қасддан содир этган жиноятлари учун судланганлик ҳолати тугалланмаган ёки судланганлиги олиб ташланмаган шахслар;

жиноий жазони ўтаётган шахслар;

мулкка тажовуз қилувчи ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун маъмурий жавобгарликка тортилган, шунингдек, жамоат тартибига ёки бошқарувнинг белгиланган тартибига тажовуз қилувчи ҳуқуқбузарликларни содир этганлик учун бир йил ичида такроран маъмурий жавобгарликка тортилган шахслар;

руҳий касалликлари бўлган, наркологик касалликларга чалинган, шунингдек соғлиғининг ҳолатига нисбатан белгиланган талабларга жавоб бермайдиган шахслар;

суд томонидан муомалага лаёқатсиз ёки муомала лаёқати чекланган деб топилган шахслар;

давлатнинг бошқа хизматларидан салбий сабабларга кўра бўшатирилган;

ўзи ва яқин қариндошлари тўғрисида била туриб нотўғри маълумотлар тақдим қилганлиги аниқланган;

оғир ва ўта оғир жиноят содир этганлар;

номзод ва яқин қариндошлари бўйича белгиланган ҳужжатларни тақдим этишдан бош торганлар;

умумий ўрта ва ўрта махсус маълумотга эга бўлмаган шахслар;

чет эл фуқаролари бўлган шахслар.

18. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларига ишга қабул қилинаётган фуқаролар ҳудудий тиббиёт бирлашмаларида тиббий кўриқдан ўтади. Тиббий кўриқдан ўтиш шартлари ва уни ташкил этиш тартиби, номзодларнинг соғлиғига бўлган талаблар Миллий гвардия кўмондони томонидан белгиланади.

19. Танлов якунига кўра энг юқори натижаларга эришган номзод билан номуайян муддатга меҳнат шартномаси тузилади. Меҳнат шартномасида ходим бошланғич тайёрлашга жалб этилиши ва белгиланган тартибда ўқув курсини муваффақиятли тамомлаб сертификат олган тақдирда, меҳнат муносабатлари давом эттирилиши, акс ҳолда меҳнат шартномаси бекор қилиниши ҳақидаги қоида назарда тутилади.

20. Ишга қабул қилинган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари мажбурий тартибда бошланғич тайёргарликдан ўтади.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларини бошланғич тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш Миллий гвардиянинг таълим муассасаларида амалга оширилади.

21. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари махсус ўқув дастурлари бўйича махсус тайёргарликдан (маънавий-психологик, хизмат тайёргарлигидан, жисмоний ва жанговар тайёргарликдан) ўтади. Машғулотлар ўтказиладиган вақт иш вақтига киритилади.

22. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг шахсий таркиби билан махсус дастурлар асосида қуйидаги тартибда хизмат ва жанговар тайёргарлик машғулотлари ўтказилади:

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмаларида — ойига 8 академик соат (ўқув йилида 80 академик соат);

идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларида — ойига 4 академик соат (ўқув йилида 40 академик соат).

23. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари йилда бир марта мажбурий тиббий кўриқдан ўтади. Махсус тайёргарликдан, шунингдек, жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни ҳамда хизмат куралини қўллаш билан боғлиқ шароитлардаги ҳаракатларга касбий яроқлилигини аниқлаш учун даврий

текширувлардан (кейинги ўринларда — синов) ўтиши керак. Махсус тайёргарликдан ўтган ишчи ва хизматчиларга белгиланган намунадаги сертификатлар берилади. Синовларни ўтказиш тартиби Миллий гвардия қўмондони томонидан белгиланади.

Синов натижалари бўйича қоникарсиз баҳоланган идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг малакаси етарли эмас деб ҳисобланиб, жисмоний куч ишлатиш, махсус воситаларни ҳамда хизмат қуролини қўллаш билан боғлиқ бўлмаган бошқа лавозимга меҳнат шартномасига мувофиқ ўтказилади ёки улар билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинади.

24. Кўриқлаш бош бошқармаси психологлари томонидан тузилган дастур (режа, жадвал)ларга асосан идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчилари билан маънавий-психологик тайёргарлик босқичма-босқич, мақсадли ва доимий равишда ўтказилади.

4-боб. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг ҳуқуқлари, мажбуриятлари ва жавобгарлиги

25. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари хизматни ўташ вақтида куйидаги ҳуқуқларга эга:

жисмоний ва юридик шахслардан белгиланган назорат-ўтказиш ва объектнинг ички режимларига, шунингдек, жамоат тартибига риоя этишини талаб қилиш;

кўриқланадиган объект ҳудудидан мол-мулкни қонунга ҳилоф равишда олиб чиқишга ёки кўриқланадиган объектга тақиқланган предметларни олиб киришга уриниш чоғида шахсларни ушлаш;

кўриқланадиган объектлардаги мол-мулкни сақлаш шароитларини, кўриқлашнинг муҳандислик ва техник воситалари ҳолатини ҳамда созлигини текшириш, аниқланган қоидабузарликларнинг, камчиликларнинг бартараф этилишини талаб қилиш;

кўриқланадиган объектга қонунга ҳилоф равишда кирган ёки кўриқланадиган объектда ҳуқуқбузарлик содир этган шахсларнинг шахсини аниқлаш, уларни ушлаш ҳамда кўриқлаш хизмати хонасига етказиш (бундай ваколатлари мавжуд бўлмаганда ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ходимларини чақириш);

муомалада бўлиши чекланган моддалар, шу жумладан, объектга олиб кириш (ундан олиб чиқиш) учун тақиқланган предметлар рўйхатига кўриқланадиган объект маъмурияти томонидан киритилган моддалар бор деб ҳисоблаш учун асослар мавжуд бўлган тақдирда, фуқароларни шахсий кўриқдан ўтказиш, уларнинг ашёлари, қўл юки, бағажини кўздан кечириш ҳамда уларни олиб юриш ҳамда сақлаш учун асослар мавжуд бўлмаган тақдирда, мазкур предметлар, воситалар ва моддаларни олиб қўйиш, шунингдек, транспорт воситаларини кўздан кечириш, уларда ташилаётган юкларнинг илова қилинадиган ҳужжатларга мувофиқлигини текшириш;

кўриқланадиган объектдаги, патруллик йўналишидаги ходисани, содир этилган ҳуқуқбузарликни белгиланган тартибда расмийлаштириш, жиноят изларини сақлаш мақсадида фуқаролардан ҳодиса жойини тарқ этишни талаб қилиш;

фуқароларнинг ҳаёти ва соғлигига, атроф муҳитга зарар етказмайдиган кўриқлаш техник воситаларидан фойдаланиш;

кўриқланадиган объектларга қонунга ҳилоф равишда кирган ёки киришга уринган шахсларни аниқлаш учун, шунингдек, бундай киришларнинг олдини олиш мақсадида хизмат (кўриқчи) итларидан фойдаланиш;

қонунчиликда назарда тутилган тартибда хизмат қуролини ҳамда махсус воситаларни олиб юриш ва улардан фойдаланиш, шунингдек, жисмоний куч ишлатиш.

Кўриқлаш бўлинмаларининг хизматни меҳнат шароитлари соғлиқ учун зарарли бўлган объектларда ўтайдиган ишчи ва хизматчилари ушбу кўриқланадиган объектларнинг ишчи ва хизматчилари учун назарда тутилган меҳнат соҳасидаги қўшимча имтиёзлардан

хамда афзалликлардан фойдаланади. Мазкур имтиёзлар қўриқлаш хизматларини кўрсатиш тўғрисидаги шартномада акс эттирилади ва устувор шартлар сифатида белгиланиши мумкин.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқлардан ҳам фойдаланадилар.

26. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари қўриқлаш тури, шакллари ва усулларида қатъи назар, хизматни ўташ жараёнида қуйидагиларга мажбур:

объектларни қўриқлаш ва қонунга ҳилоф тажовузлардан ҳимоя қилиш, белгиланган тартибга ва қўриқлаш фаолияти тўғрисидаги қонунчилик талабларига қатъий риоя этиш, мол-мулкни қўриқлаш ва уни қузатиб бориш;

ўз ваколатлари доирасида давлат, жисмоний ва юридик шахсларнинг мол-мулкни ҳимоя қилиш, шунингдек фуқаролар ва давлат хавфсизлигини таъминлаш учун зарур бўлган чораларни кўриш;

хизматни ўташ жойларида жамоат тартибини сақлаши, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва уларга чек қўйиш;

қўриқланадиган объектда шубҳали буюм аниқланганда ваколатли органларга хабар бериш, ваколатли орган ходимлари етиб келгунига қадар шубҳали буюмнинг дахлсизлигини таъминлаш;

қўриқланадиган объектда ҳуқуқбузарликлар ва ҳодисаларнинг, шу жумладан, жиноят, маъмурий ҳуқуқбузарликларнинг излари сақланишини таъминлаш;

ҳодиса жойида жабрланган фуқароларга, шунингдек, ҳаётига ва соғлиғига зарар етказилган шахсларга биринчи ёрдам кўрсатиш ёки шундай ёрдам кўрсатилишини ташкил этиш;

қўриқланадиган объектлар хавфсизлигини таъминлаш мақсадида фуқаролар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва бошқа давлат органлари, жамоатчилик вакиллари билан ҳамкорликни амалга ошириш;

ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга уларга юкланган вазифаларни ҳал этишда ўз ваколатлари доирасида кўмаклашиш;

қўриқланадиган объектлардаги табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар оқибатларини бартараф этишда иштирок этиш;

ўзига ишониб топширилган хизмат қуролининг ва унинг ўқ-дориларининг, махсус ва техник воситаларнинг, шахсий ҳимоя воситалари ҳамда мол-мулкнинг хавфсиз ва лозим даражада сақланишини таъминлаш;

белгиланган тартибда махсус формали кийим-бош кийиш ва фарқловчи белгиларини тақиб юриш;

қўриқлаш фаолиятини амалга ошириш чоғида ўзларига маълум бўлган хизматга доир ахборот ва бошқа ахборотнинг махфийлигини таъминлаш.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг зиммасида қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятлар ҳам юкланиши мумкин.

27. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган қўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг хизмат мажбуриятларини бажариши деганда қуйидагилар тушунилади:

лавозим мажбуриятларини бажариш;

хизматни ўташ;

хизмат сафариди бўлиш;

қон тартибиди белгиланган иш вақти давомида ёки хизмат зарурати туфайли қўриқлаш бўлинмалари (қўриқланаётган объект) ҳудудида бўлиш;

хизмат жойига бориш ёки улардан қайтиш;

ўқув йиғинларида иштирок этиш;
суд томонидан ишчи ва хизматчиларнинг шахс, жамият ва давлат манфаатларини кўзлаб содир этилган деб топилган бошқа ҳаракатлари.

28. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари давлат органи вакили ҳисобланади.

29. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларидан фақат кўриқлаш фаолияти билан боғлиқ вазифаларни бажариш мақсадида шартнома асосида фойдаланилади.

5-боб. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмаларининг молиявий ва моддий-техник таъминоти, ишчи ва хизматчиларнинг ижтимоий ҳимояси

30. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари иш ҳақи ва бепул формали кийим-бош билан таъминланади. Уларнинг моддий-техник таъминоти нормалари ва формали кийим-бошни кийиш қоидалари Миллий гвардия қўмондони томонидан белгиланади.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчилари юқори касбий тайёргарлик даражасига ва фаолиятида самарали натижаларга эришганлиги учун ҳар йили Миллий гвардия қўмондони томонидан белгиланган тартибда «учинчи малака тоифаси», «иккинчи малака тоифаси», «биринчи малака тоифаси» малака тоифалари берилади.

Малака тоифасига эга бўлган идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларига уларнинг лавозим маошига нисбатан қуйидаги миқдорларда ҳар ойлик устамалар тўланади:

«учинчи малака тоифаси» — 10 %;

«иккинчи малака тоифаси» — 15 %;

«биринчи малака тоифаси» — 20 %.

31. Кўриқлаш бош бошқармасининг шаклландиган пул таъминоти жамғармаси доирасида идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларига:

ягона тариф сеткаси бўйича меҳнатга ҳақ тўлашнинг тасдиқланган разрядларига кўра лавозим маошларига қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда оширилган коэффициентлар қўлланилади;

бир йилда бир марта икки ойлик лавозим маоши миқдорида рағбатлантирилади;

бир йилда бир марта бир ойлик лавозим маоши миқдорида моддий ёрдам кўрсатилади.

32. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари қонунчилик ҳужжатларида белгиланган ижтимоий кафолат ва имтиёزلардан фойдаланадилар.

33. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари меҳнат фаолияти давомидаги бахтсиз ҳодисалар ва касбий касалликларидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат мажбурий ижтимоий суғуртаси қилиниши лозим.

34. Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчилари хизмат вазифаларини бажариш чоғида жароҳат олган ёки ҳалок бўлган тақдирда, етказилган зарар тегишли жамоа шартномалари ва жамоа келишувларига мувофиқ амалдаги қонунчиликда белгилаб қўйилган нормалардан кам бўлмаган тартибда қопланади.

35. Кўриқланаётган объектлар маъмурияти ўз хизмат вазифасини виждонан бажараётган идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари ишчи ва хизматчиларини рағбатлантириши ва мукофотлаши мумкин.

6-боб. Яқунловчи қоида

36. Ушбу Низом талаблари бузилишида айбдор бўлган шахслар қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Кўриқлаш бош бошқармасининг идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ишчи ва хизматчиларининг лавозимлари, тоифалари ҳамда штатлари РЎЙХАТИ

Т/р	Лавозим номлари	Тоифаси	Штат сони
1.	Отряд бошлиғи	Катта бошлиқ	Тузилган шартномаларга асосан ажратилган штат бирликлари сони 76 бирликдан ошганда киритилади.
2.	Отряд бошлиғи ўринбосари		
3.	Отряд бошлиғининг моддий таъминот бўйича ёрдамчиси		
4.	Алоҳида команда ва отряд таркибидаги команда бошлиғи		
5.	Отряд (команда) қоровул итлари инструктори	Ўрта бошлиқ	Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш отряди (командаси) таркибидаги мавжуд 7 бирлик кинолог штат лавозимига 1 бирлик қоровул итлари инструктори киритилади.
6.	Отряд (команда) старшинаси	Кичик бошлиқ	Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш отряди (командаси) иш ҳажми ва хизмат заруратига мувофиқ 1 бирлик киритилади.
7.	Қоровул бошлиғи		
8.	Гуруҳ бошлиғи		
9.	Рухсатномалар бюроси бошлиғи		
10.	Рухсатномалар бюроси навбатчиси		
11.	Кинолог	Оддий таркиб	Тузилган шартномаларга асосан хизмат фаолиятида фойдаланилаётган ҳар бир қоровул ити учун идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш штати ҳисобидан 1 бирлик киритилади.

12.	Назоратчи	Кўриқлаш вақти ҳисоби ва тўлов сметасига мувофиқ киритилади.
13.	Ўқчи	Кўриқлаш вақти ҳисоби ва тўлов сметасига мувофиқ киритилади.

Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Кўриқлаш бош бошқармасининг идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари ва идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган қоровуллик бўлинмалари тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

**Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмалари
гуруҳлари
РЎЙХАТИ**

Т/р	Гуруҳлар	Штат сони
1.	Гуруҳ	1 — 15 бирлик
2.	3-гуруҳ командаси	16 — 35 бирлик
3.	2-гуруҳ командаси	36 — 50 бирлик
4.	1-гуруҳ командаси	51 — 75 бирлик
5.	3-гуруҳ отряди	76 — 200 бирлик
6.	2-гуруҳ отряди	201 — 350 бирлик
7.	1-гуруҳ отряди	351 бирлик ва ундан ортиқ

Изоҳ.

Тузилган шартномаларга асосан ажратилган штат бирликлари сонига мувофиқ гуруҳлар белгиланади.

Идоравий жиҳатдан тегишли бўлмаган ҳарбийлаштирилган кўриқлаш бўлинмаларининг гуруҳларини ўзгартириш ва унга асосан меҳнатга ҳақ тўлашни белгилаш Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси Кўриқлаш бош бошқармаси томонидан амалга оширилади».

Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 ноябрдаги 630-сон қарорига
6-ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг ўз кучини йўқотган деб эътироф этилаётган
айрим қарорлари
РЎЙХАТИ**

1. Вазирлар Маҳкамасининг «Идоравий ҳарбийлаштирилган кўриқлаш хизмати тўғрисидаги намунавий низомни тасдиқлаш ҳақида» 2012 йил 1 мартдаги 60-сон қарори.

2. Вазирлар Маҳкамасининг «Кўриқлаш ва назорат-лицензия фаолияти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» 2019 йил 9 июлдаги 568-сон қарорига илованинг 7-банди.

3. Вазирлар Маҳкамасининг «Қурол муомаласи соҳасида рухсат бериш тартиб-таомилларини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2020 йил 26 декабрдаги 810-сон қарорига 3-илованинг 10-банди.

4. Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим қарорларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида (Ўзбекистон Республикасининг «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида» 2021 йил 20 апрелдаги ЎРҚ-682-сон қонуни)» 2022 йил 4 апрелдаги 153-сон қарорига илованинг 279-банди.

(Қонунчилик маълумотлари миллий базаси, 02.11.2022 й., 09/22/630/0980-сон)